

Gera Kraan-van den Burg

Duur betaald

DUUR BETAALD

DOOR

GERA KRAAN-VAN DEN BURG

TWEEDE DRUK

Tinge-linge-linge-ling!
Sjok-sjok-sjok-sjok!

Een man in een witte broek en jas duwt achter een wit-
geschilderd wagentje.

„n IJskarretje!

Rikie staat voor het raam en ziet hem.

’t Is Woensdagmorgen, halfnegen; de man gaat in de
richting van de school.

„Moel Mag ’k een ijsje kopen?”

„O, heb je honger? Hier ’t brood staat nog op tafel.”

„Nee, honger heb ik niet,” zeurde Rikie.

„Snoeplust dus?” vroeg moeder.

„’t Is zo warm en ijsjes zijn zo lekker! Mag ik er van-
middag dan eens één kopen?” waagde Rikie te vragen.
Moeder hield op met haar werk en stond stil. „Je weet
wel, kind: als we snoepen, snoepen we samen, hier in
huis, maar geld voor ijsco’s geeft moeder niet. Dat moet
een uitzondering blijven.”

„Is ijsco’s kopen dan zonde?” vroeg Rikie weer.

Moeder zag, dat ze niet brutaal was, maar het ernstig
meende, en daarom kwam moeder dichterbij haar en
zei:

„Op zichzelf niet, maar toch doen die karretjes veel
kwaad. De mensen moesten hun geld liever anders be-
steden. En voor kinderen is het zo gevaarlijk, omdat
die dikwijls niet op een eerlijke manier aan ’t geld
komen, dat ze daar versnoepen. Volgende week, als Pim
jarig is, krijg je er een. Maar kom, meisje, ’t is tijd voor
school!”

Rikie liep naar buiten, met kleinen Pim aan de hand.

Ze zong weer als een vogeltje en was alles vergeten,
wat moeder gezegd had.

Rikie had de gewoonte, alles gauw te vergeten, wat ze
niet prettig vond.

Ze stoeide met haar broertje.

„Pimmetje, Pummeltje! Dikke hummeltje!” zong ze, en plaagde Pim, omdat zijn korte, dikke beentjes maar zulke kleine stapjes namen.

Pim was nog op de bewaarschool, die naast de grote school stond.

Elke morgen bracht ze eerst het kleine ventje weg en speelde dan nog een ogenblikje met haar vriendinnetjes, totdat de bel luidde. Op 't hoekje van de straat zag ze. . . . den ijscoman.

Trien van Dorp kwam nèt bij hem vandaan; ze had er een gekocht en likte nu aan het ijs, dat tussen de wafelkorstjes uitpuilde. Ze stak het lekkers omhoog en liep naar Rikie.

„Wil jij óók eens likken?” vroeg ze.

Rikie knikte begerig.

Ze dacht niet aan moeder; ze dacht er niet aan, dat het toch eigenlijk vies en ongezond was; . . . ze dacht er alleen maar aan, dat ze nu een ijsco proefde.

De bel ging!

Met een grote hap stopte Trien het restantje in haar mond, en arm in arm stapten de vriendinnen naar binnen.

De juffrouw stond al voor de klas; tussen de eerste en tweede bel was 't altijd rumoerig in de school.

Hemmo Ypma kwam naar de juffrouw toelopen met iets in zijn hand.

Hij hield veel van de juffrouw, en de kinderen dachten, dat hij haar wat brengen ging. „Juffrouw! Juffie! Wil u dát voor me bewaren tot twaalf uur?”

Voorzichtig legde hij iets in de hand van de juffrouw. „Goed, Hemmo!” zei ze. „Help 't me dan maar herinneren.”

Enkele nieuwsgierige kinderen keken, wat er tussen de juffrouw en Hemmo gebeurde.

Ze legde het weg, op de rand van de hoge lessenaar. . . . en meteen ging de bel.

Rikie was óók nieuwsgierig!

Onder het bidden gluurde ze naar dat éne plekje. Wàt

er lag, kon ze niet zien,.... maar 't was paars en glimmend.

Paars! Welke dingen had je, die paars waren! Was 't een boekje?

't Leek èrg mooi.

Gedurende de lessen vergat Rikie het paarse ding, dat daar rustig lag, zonder dat iemand er notitie van nam. Eigenlijk had iedereen het vergeten — Hemmo, en de juffrouw ook.

De morgen duurde lang, zoals een Woensdagmorgen altijd doet, wanneer je weet, dat je 's middags vrij hebt. Eindelijk ging toch de bel; de tekenschriften gingen dicht en werden opgehaald. „Stil zijn,” zei de juffrouw en begon te danken.

Rikie's ogen dwaalden 't raam uit.

Opeens begon haar geweten te spreken, dat ze onder 't bidden óók oneerbiedig geweest was.

Ja, toen had ze naar dat ding van Hemmo gekeken!

Dáár, daar lag 't nog.

„Amen!”

„Hè!” met een kleur kneep Rikie nog even haar ogen dicht, en stond toen dadelijk op, om weg te gaan.

Ieder wou graag gauw bij de deur wezen; de juffrouw ging mee, de gang in, om de kinderen te helpen aankleden en opstellen. Rikie talmde.... de klas was haast leeg, ze zag alleen ruggen.

Vlug.... wip.... naar de hoge lessenaar.

Wat was 't?

'n Portemonnaie! 'n Beeldig portemonneetje van glimmend, paars-gelakt leer.

„In de rij! Eén, twee!” hoorde ze de juffrouw roepen.

Gauw, gauw, wat moest ze doen? Neerleggen duurde zo lang, dáár in de hoogtel

Op een holletje liep ze naar de deur.... en liet Hemmo's portemonnaie in haar zak glijden.

„Rikie, wat ben je laat!” bestrafte de juffrouw.

In de laatste rij vond ze nog een plaatsje.

II.

Om halftwee had Rikie gegeten.

Allebei haar handen had ze om broertje's buikje geslagen en danste met hem door de kamer.

„Pimmetje! Pummeltje! Dikke hummeltje!” Wel tien keer achter elkaar.

„Kind, sjouw toch niet zo met Pim! Je maakt z'n maagje ziek, zo vlak na 't eten,” waarschuwde moeder.

„Mag ik dan wat met hem gaan wandelen?” vroeg Riek.

„k Zal goed op hem passen.”

„Zo, juffrouw Onrust! Zul je op de kleine steentjes lopen? Broer geen ogenblik loslaten, hoor! En om drie uur thuis!”

Prettig, met Pim te mogen wandelen! In 't Plantsoen was 't zo rustig, daar hoefde je niet bang te wezen voor auto's. En daar speelden Trien en Nellie en Mies óók vaak.

Heus! Ze waren er vandaag óók!

„Rikie! Doe je mee?” vroeg Trien.

Maar Riek wees op Pim en zei, dat ze op hem passen moest.

„Nou, hij kan toch wel een poosje stil op een bank zitten”

„Ja, hè? Dat wil Pim well! Dan krijgt ie van Trien suiker-pepermuntjes.”

Rikie tilde Pim op de bank, Trien gaf hem de peper-muntjes, en met z'n allen gingen de meisjes spelen.

Stuivertje wisselen! Fijn!

Trien was 'em! Ze was de oudste van de meisjes, maar zat een klas lager dan Rikie, omdat ze in 't voorjaar was blijven zitten. Nellie zat bij Riek in de klas, en de andere meisjes gingen niet bij haar op school: 't waren nichtjes en buurmeisjes.

Een poosje hadden ze gespeeld, toen ze ineens huilen hoorden.

Rikie schrikte! Daar zat Pim nog op de bank, maar schreeuwde vervaarlijk.

Ze holde naar hem toe, met een beschuldigend geweten. Ze wou 't weer goedmaken en vroeg: „Wat is 't, Pimmie? Toe, lieve ventje, zeg 't maar aan Rikie.”

Hij huilde zó, dat ze hem niet verstaan kon. Eindelijk bracht hij er uit:

„Een beest! Een groot beest!”

En ja, er zwermde een grote bromvlieg om Pim heen. Die had hem bang gemaakt.

„Gelukkig, dat het geen bij is!” zei Nellie wijs.

„Pimmie! Wat heb je 'n behuild gezicht!” bemoederde Riek.

Ze voelde in haar zak naar een zakdoek.

Hé! Had ze daar nog wat anders?

O, ja! Dat was 't portemonneetje van Hemmo! Straks moest ze het toch eens opendoen. Alsof ze haar nalatigheid nog goedmaken kon, veegde ze broers neusje en droogde zijn tranen af.

De andere meisjes zaten op de bank en in 't gras, en terwijl Rikie haar zakdoek weer wegstak, draaide ze zich om, en bekeek het geldbeursje nog eens.

Ze was haast vergeten, dat ze 't bij zich had! Morgen zou ze vroeg naar school gaan en 't weer op z'n plaats brengen.

Er zat geld in. Twee kwartjes!

Wat véél!

Ze deed het weer dicht en borg 't onder in haar zak; naast de meisjes kwam ze op de bank zitten. 't Was warm. Van 't spelen gloeiden ze en blaasden en wuifden, om weer fris te worden.

Tinge-linge-linge-ling!

Sjok-sjok; sjok-sjok.

„O, een ijskar! Heb jij geld?” vroeg Trien.

„Nee,” zei Nellie.

„Ik ook niet.”

„Rikie heeft misschien wel wat meegekregen,” onderstelde Nellie.

„Kan je begrijpen! Die krijgt nooit geld van d'r moeder,” minachtte Trien.

Dat verdroeg Rikie niet.

„Ik heb nou tòch geld!” pochte ze. „Wil je eens zien?” Het duurde wel lang, ze moest zich eerst omdraaien; maar na een paar minuten liet ze op haar vlakke hand een kwartje zien.

„O, nou kan je zo'n hóge kopen!” lichtte Trien in. „Toe, trakteer mij nu eens; ik geef jou zo vaak wat.”

Rikie liet zich overhalen. Met z'n drieën en Pim gingen ze naar het karretje.

Daar kocht Rikie drie ijSCO's.

Eén gaf ze aan Trien, één aan Nellie en elk deelden ze een stukje met Pim.

Eventjes schròk Rikie, toen ze het blanke kwartje in de hand van den man zag verdwijnen en niets dan wat centen terugkreeg.

Die centen borg ze los in haar zak en een eindje verder gingen ze stil hun ijsje eten.

„Lekker!” smakte Trien.

„Fijn! Dank je well!” zei Nellie.

Rikie at ook. 't Was lekker. Maar die centen rammelden zo! Dan moest ze elke keer denken aan....

Toen de ijsco's op waren en ze dicht bij huis kwamen, greep ze in haar zak.

„Hier, elk de helft!” Ze deelde het kopergeld tussen Trien en Nellie.

Moeder stond op de uitkijk, ongerust. 't Was véél later dan drie uur!

„Zul je nooit je zorgeloosheid afleren en gaan nadenken? Kind, kind, er *gebeurt* nog eens wat met je! Tot straf mag je vandaag de deur niet meer uit. En nu breien, hoor!”

III.

Rikie had lekker geslapen en was op de gewone tijd opgestaan. Ze ging zich wassen en aankleden, even vrolijk als altijd.

Haar onderjurk gooide ze over haar hoofd; zwaarder dan anders was die.

Hè, wat was dat, in haar zak? O ja, 't was waar ook, ze moest vroeg zijn vanmorgen!

Op weg naar school sleepte ze Pim mee, veel harder dan hij eigenlijk lopen kon.

Gelukkig, ze was vroeg! De juffrouw stond in de gang te praten.

Stiekempjes haalde ze 't portemonneetje voor de dag, hield het achter haar rug en liep naar de lessenaar.

Eén, twee! Tip op je teentjes! Ze kon d'r nèt bij. Dáár lag het mooie parse ding weer precies zoals de vorige dag: nèt alsof het nooit weg geweest was!

Nou nog eventjes naar buiten!

„Hé, Rikie, waar ga jij heen?” vroeg de juffrouw.

„Blijf maar binnen, hoor; 't is dadelijk tijd.”

Ja, daar had je de bel al!

Hemmo Ypma was een van de eersten, die binnenkwam.

„Juffie! 'k Heb gisteren mijn portemonnaie vergeten; toen kon ik geen boodschappen doen.”

„Domme jongen! Gelukkig, dat ie hier nog ligt!” De juffrouw nam het beursje in de hand en deed het open. „Je geld zit er nog in, hoor! Een kwàrtje!” lachte ze. Hemmo lachte terug.

„Nee, u fopt me! Twee kwartjes zijn het.”

Maar de juffrouw schudde van neen en liet hem de inhoud kijken.

„Twee waren d'r in,” zei Hemmo verschrikt, „en ze zaten niet dáár, maar in het middelste hokje, en 't knipje was dicht.”

Nu Hemmo alles zo precies wist, begon de juffrouw te geloven, dat hij gelijk had. Ze keek ernstig.

Juist ging de tweede bel.

't Stokje van de juffrouw tikte op de lessenaar. 't Werd stil in de klas.

En nog stiller, toen de kinderen aan de juffrouw zagen, dat er iets bijzonders was.

„Kinderen,” zei ze langzaam, met nadruk, „daar op de lessenaar ligt de portemonnaie van Hemmo Ypma. Die lag er gisteren ook al, maar in die tussentijd is er iemand aan geweest. Meer wéét ik niet en meer vráág ik op 't ogenblik ook niet. 'k Vraag alleen maar, vóórdat we bidden gaan: Is iemand van jullie aan die portemonnaie geweest?”

Niemand zei iets.

Een enkel kind keek rond of haalde de schouders op, maar geen enkele vinger ging in de hoogte.

Rikie was geschrokken! Opeens schoot alles haar weer te binnen.

Ja, één kwartje was weg! Daar had ze ijsjes voor gekocht en het overgeschoten geld weggegeven!

Tik... tik... tik! Haar hartje klopte onrustig.

„Jij bent er aan geweest met je handen! Steek je vinger op!” zei één stemmetje van binnen.

„Niet doen! Dan komt alles uit! Dan krijg je straf!” zei het andere — en daarnaar luisterde Rikie.

„Niemand?” vroeg de juffrouw nog eens. „Heeft niemand die portemonnaie aangeraakt?”

En na een poosje:

„Weet niemand van jullie er iets van?”

Rikie kreeg een kleur, en Nellie ook — en nog andere kinderen, die wel vaak ondeugend waren.

Maar het blééf stil.

„Nu, kinderen, we zullen bidden. De Heere God weet, of één van jullie jokt! Hij kan zien, wat de juffrouw niet ziet.”

Onder 't bidden voelde Rikie zich heel onplezierig.

„Jokken is zonde,” zei het eerste stemmetje.

„'t Is nou te laat om je vinger nog op te steken,” tikte het andere.

Zo ging de morgen voorbij, langzaam, heel langzaam, en ieder vond het vervelend.

Om twaalf uur ging de bel.

„Zitten blijven, kinderen!” waarschuwde de juffrouw.

„Ik geef jullie een kwartier tijd om na te denken over hetgeen er gebeurd is.”

Ondertussen had de juffrouw den concierge laten roepen.

„Smit!” vroeg ze, „heb je hier gisteren stof afgenomen?”

„Jawel, juffrouw.”

„Heb je hier toen deze paarse portemonnaie ook zien liggen?”

Smit nam de geldbeurs in z'n hand.

„Welnee, juffrouw! Er lag niets op uw lessenaar.

'k Weet het heel zeker, want juist op die rand heb ik de inktpotten neergezet, om ze te vullen. Nou, dan zou ik dat mooie ding toch wel weggenomen hebben, om d'r niet op te morsen.”

„Dank je wel, Smit! 'k Weet genoeg.”

Ja, de juffrouw wist nu méér, maar nog lang niet alles. 't Kwartier was nog niet om.

Klop! Klop! Klop!

De juffrouw ging naar de deur.

„Wel, kleine Pimmetje! Wacht jij op Rikie? Kom maar hier zitten, op het hoekje.”

Hij kreeg een plaatsje naast de juffrouw; die was goeie vriendjes met Pim.

„Rikie stout geweest?” vroeg hij.

De juffrouw knikte maar zo'n beetje, want Pim kon toch niet begrijpen, wat er gebeurd was. Maar 't kleine ventje dacht, dat hij er alles van wist.

„Rikie stout!” herhaalde hij. „Mag niet ijsjes kopen!”

„Heeft Riek ijsco's gekocht?” vroeg de juffrouw zacht.

„Wie waren d'r nog meer bij?”

„Die!” zei Pim en wees op Nellie.

De juffrouw was bleek geworden. Kleine kindertjes zeggen soms dingen, die heel anders gebeurd zijn. Maar als, als, er toch eens iets van waar was!

Ze tikte met het stokje en zei dat de klas naar huis mocht, maar Riek en Nellie hield ze terug.

„Heb jullie gistermiddag ijsco's gekocht?” vroeg de juffrouw aan Nellie.

Die knikte van ja.

„Hoe kwam je aan 't geld?”

„Van Rikie gekregen,” snikte Nellie. „En Trien van Dorp was er ook bij.”

Rikie stond er maar stil bij. Van buiten kon je niets aan haar zien, maar van binnen gebeurde er een hele boel.

„Gauw, zeg het gauw! Waarom zou je God nog meer verdriet doen?” vroeg het eerste stemmetje.

„Niet zeggen! Je kon het geld toch *gekregen* hebben!” hitste de boze stem.

„De Heere Jezus wil 't je vergeven,” vermaande de eerste.

„Och, wat! Ze wéét immers niets!” stookte de tweede.

„Rikie, hoe kwam je aan dat geld?” vroeg de juffrouw weer.

„Van moeder,” jokte ze.

„Goed zo, niet bang zijn!” fluisterde de boze stem.

„Van je moeder? Geeft die je zoveel snoepcenten?” informeerde de juffrouw.

Rikie begon te huilen, heel erg.

De juffrouw kon niets met haar beginnen. „Nou, gaan

jullie maar naar huis," zei ze. „Vanavond kom ik eens bij je moeder praten."

IV.

Arme Rikie!

Wat voelde ze zich ongelukkig!

„School moeten blijven?" vroeg moeder.

„De hele klas!" was 't antwoord.

„Weer een hálve waarheid!" fluisterde een stem.

Ze deed al haar best om die rode ogen voor moeder te verbergen.

't Eten smaakte haar niet.

Je zou die zorgeloze, vrolijke Riek niet herkend hebben, die middag.

Traag ging ze naar school.

Misschien, ja, misschien zou ze de gebeurtenis tòch heus weer vergeten hebben en zich er overheen gezet.... maar.... de juffrouw kwam vanavond bij moeder.

Als ze dan maar sliep, dan hoorde ze niets!

Hoe meer de dag voorbijging, hoe stiller Rikie werd.

„Je bent zeker ziek, kindje! Vanmiddag zo weinig gegeten!" zei moeder.

Maar Rikie schudde 't hoofd en deed haar best om moeders aandacht af te leiden.

„Vroeg naar bed!" zei moeder.

„Gauw slapen!" dacht Riek.

Maar de slaap wou niet komen.

Tik-tik-tik-tik.

Hè, ze kon niet slapen op haar linkerzij; d'r hartje bonsde zo.

Tingeling! De bel! O, de juffrouw!

Welnee, de post was 't.

Hè, wat was alles, àlles toch akelig!

Zó naar! Ze had zo'n verdriet!

„Eigen schuld, eigen schuld!" klonk het van binnen.

Zachtjes begon Rikie te huilen.

„Te laat, te laat!” tikte haar hartje.

„Bidden!” fluisterde een stemmetje haar in.

Straks, vóór ze in bed stapte, had ze maar één ogenblikje geknield gelegen en haar mond had de woorden van elke avond gezegd — maar dát was geen bidden geweest.

„Bidden!” fluisterde het stemmetje weer.

„Nou wil je bidden, jokkebrok! Dacht je, dat God naar zó'n slecht kind luistert?” plaagde weer de boze stem.

„'t Is nou te laat; tegen beter-weten in heb je gelogen!”

Och, wat had Rikie het benauwd!

Aan de komst van de juffrouw dacht ze niet meer; de angst over haar slechtheid plaagde 't meest.

Wat had ze die ijSCO's duur betaald!

„HÀd ik toch maar nooit... had ik maar nooit....” dacht ze.

„Moeder!”

't Was, of er een pak van Rikie viel, toen ze de kamerdeur hoorde opengaan.

In een ogenblik lag haar behuild gezichtje in moeders hals.

„Vrouwkje! Wat heb je? Zeg het mij maar!”

O, wat was het moeilijk! Gelukkig, dat moeder haar zo goed verstaan kon, óók al hilde ze. De juffrouw zou 't nooit zo gauw begrepen hebben.

„Kindje,” zei moeder, toen Riek wat bedaard was, „weet je wel, wat het èrgste is van alles?”

„'t Is zòndel!” fluisterde Riek.

„Juist, je hebt kwaad gedaan tegen God, en den Heere Jezus bedroefd. Maar weet je het begin van deze treurige geschiedenis? Dát ligt in je onnadenkendheid en zorgeloosheid: dát is je karaktergebrek. Als je iedere keer nagedacht had over de gevolgen van je daad, zou 't nooit zover gekomen zijn. Zullen we samen bidden, of God je leren wil, te vechten tegen die slordigheid en vergeetachtigheid?”

Ja, dat wou Rikie graag!

Moe was nog boven, toen de bel wéér klingelde en de juffrouw er werkelijk was.

„Zullen we 't samen aan de juffrouw vertellen?” vroeg moeder.

Riek knikte dankbaar; wat werd het nu alles gemakkelijk!

In haar pyama, met slofjes aan, mocht Riek mee naar beneden. Ze schaamde zich wel. Maar ze had immers gebeden!

Nu mocht ze toch geloven, dat God haar vergeven had. . . . en dan hoefde ze ook niet bang te zijn voor de juffrouw!

De juffrouw was blij en dankbaar, toen ze alles hoorde van moeder en Riek.

't Was voor haar een verdrietige dag geweest. Zo vreselijk, als je weet, dat er dieven of leugenaars in de klas zijn! Maar nu werd alles vergeven en vergeten. „Heb

je een spaarpot?" vroeg de juffrouw. „Dan kun je je schuld aan Hemmo afdoen. Zal ik het hem geven?" „Als 't u belieft, juffrouw!" Nauwelijks lag Rikie in bed, of ze sliep.

De volgende dag vertelde de juffrouw, dat het geheim van de portemonnaie was opgelost. Méér hoefde de klas niet te weten. Ze gaf Hemmo zijn geld terug. En Rikie?

Als je een wildzang bent, en zorgeloos, en graag alles vergeet wat je vervelend vindt, dan wordt je niet in één dag een precies, bedachtzaam meisje.

Maar weet je, wat Rikie in 't vervolg ging doen?

Elke avond, als ze knielde voor haar avondgebedje, dacht ze eventjes na.

Dan schoot haar telkens iets te binnen, en voor al die slordigheden bad ze om vergeving. En dan vroeg ze, of de Heere haar leren wou, na te denken bij alles wat ze deed.

Zo vocht Rikie tegen haar karaktergebreken en werd ze langzamerhand de baas.